

Länsstyrelsen
Örebro län

Michael Andersson
Direkt: 019-19 35 60
michael.andersson@t.lst.se

BESLUT
2005-06-16

Dnr: 5112-02514-2003

Enligt sändlista

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar
4. Konsekvensutredning

Länsstyrelsens i Örebro län beslut med föreskrifter angående bildande av naturreservatet Torpadalen i Askersunds kommun

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen del av Tjälvesta 1:7, del av Rya 1:14, del av Norra Torpa 2:21, del av Södra Torpa 1:3, del av Majtorp 1:1 och del av Jontorp 1:5 i Askersunds kommun som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad beslutscharta och med de gränser som slutligen utmärks i fält.

Naturreservatets namn skall vara Torpadalen.

Syftet med reservatet

1) Bevara biologisk mångfald

Här avses att bevara djur, växter och svampar knutna till naturskogsartade miljöer, till stabilt fuktiga miljöer, till raviner och bäckmiljöer och till skogsmiljöer rika på lövträd.

2) Bevara och vårda värdefulla naturmiljöer

Här avses att bevara och förstärka naturskogs-kvaliteter i ett sammanhängande område med flera olika skogstyper, samt att bevara områdets speciella hydrologi med ett meandrande vattendrag omgivet av mark med källor.

3) Skydda livsmiljöer för skyddsvärda arter

Här avses att bevara möjliga häckningsmiljöer för hotade och störningskänsliga fåglar och skydda dessa från störningar.

4) Tillgodose behovet av områden för friluftslivet

Här avses att friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i reservatet och att besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Utöver vad som följer av annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. avverka, gallra, röja, fälla enstaka träd, plantera, så träd eller utföra annan skogsbruksåtgärd,
2. skada eller ta bort döda träd eller vindfällan,
3. kalka, gödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
4. skyddsдика, rensa vattendrag eller anlägga ny damm eller liknande,
5. borra, spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt av något slag,
6. tippa eller fylla ut med massor, avfall eller dylikt,
7. anordna upplag,
8. uppföra byggnad, mast, antenn, luftledning eller liknande anläggningar,
9. anlägga ny väg,
10. framföra motordrivet fordon eller arbetsredskap i terrängen,
11. stödutfodra vilt.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det vidare förbjudet att:

12. anlägga ny parkeringsplats, led, stig eller annan anläggning för friluftslivet.

Utan hinder av föreskrifterna ovan får åtgärder som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 2) utföras av förvaltaren eller av den som förvaltaren utser.

Punkterna 1 och 10 gäller inte underhåll av befintliga luftledningar.

Om bäverdämme orsakar försumpning eller liknande problem på mark utanför reservatet, eller intill väg som går genom reservatet, får dämnet rivas helt eller delvis, inom ramen för jaktförordningens bestämmelser (1987: 905), utan hinder av punkt 4 i föreskrifterna. Länsstyrelsen skall informeras innan sådan åtgärd vidtas.

Punkt 5 gäller inte underhåll av befintliga vägar som går genom reservatet.

Punkt 10 gäller inte uttransport av fällt vilt med banddriven älghugare eller fyrhjulsmotorcykel.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av reservatet
2. Anläggande av parkeringsplats och led samt uppsättande av informationstavlor på de platser som anges i skötselplanen
3. Utförande av undersökningar av områdets växt- och djurliv samt av mark- och vattenförhållanden

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som gäller enligt annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. skada eller ta bort döda träd och vindfällan,
2. elda.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det vidare förbjudet att:

3. plocka eller insamla mossor, lavar eller svampar,
4. fånga eller insamla ryggradslösa djur,
5. klättra på branta klippväggar,

Punkt 3 gäller inte matsvampar.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart, även om de överklagas.

Förutom ovanstående föreskrifter omfattas en mindre yta av den i reservatet ingående delen av fastigheten Jontorp 1:5 av områdesbestämmelser för Svinnersta by enligt plan- och bygglagen (1987:10), antagna av Askersunds kommun 1992-11-05. Områdesbestämmelserna omfattar bl a utökad lovplikt för uppförande av byggnader och för schaktning, fyllning, trädfällning och skogsplantering.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen den till beslutet fogade skötselplanen för naturreservatet (bilaga 2).

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Torpadalen
Län:	Örebro län
Kommun:	Askersund
Församling:	Snavlunda
Lägesbeskrivning:	Omkring 8 km NNV Askersund
Topografisk karta:	9E NO Askersund
Ekonomisk karta:	9E7i och 9E7j
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet i Tiveden-Tylöskogen-Kolmården
Fastigheter:	Del av Tjälvesta 1:7, Rya 1:14, del av Norra Torpa 2:21, del av Södra Torpa 1:3, del av Majtorp 1:1 och del av Jontorp 1:5
Areal:	44 hektar; 39 hektar produktiv skogsmark
Objektsnr (RegDOS):	2843
Förvaltare:	Länsstyrelsen

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Torpadalens höga naturvärden har delvis varit kända av Länsstyrelsen sedan länge. Några delar av ravinsystemet har utpekats som nyckelbiotoper av Skogsvårdsstyrelsen och ett mindre delområde har skyddats som biotop-skydd. Frågan om eventuellt skydd av ett större område aktualiserades då en avverkningsanmälan berörande ravinen inkom till Skogsvårdsstyrelsen. Skogsvårdsstyrelsen och Länsstyrelsen bad dåvarande markägaren Hans Pettersson att vänta med avverkningen tills en noggrannare naturinventering gjorts. Inventeringen genomfördes 2002 och visade att ett område berörande sju fastigheter har så stora naturvärden att ett skydd i form av naturreservat är väl motiverat.

Inventeringen redovisades i form av en rapport som skickades till berörda markägare. Dessa inbjöds också till ett möte i mars 2003 för en inledande diskussion om reservatsbildning och om föreskrifterna för det blivande

reservatet. Under våren 2003 besökte sedan Länsstyrelsen markägarna för att närmare diskutera reservatsgränsen inom respektive fastighet och preliminärt markera denna i terrängen. I samband med dessa besök gjordes bedömningen att den del av det ursprungliga reservatsförslaget som berörde fastigheten Svinnersta 5:4 inte behövde inkluderas i reservatet.

Under hösten 2003 inleddes ekonomiska förhandlingar med ägarna till de sex fastigheter som därmed var berörda. I samband med dessa förhandlingar gjordes bl a en justering av reservatets gräns i norra delen inom fastigheten Tjälvesta 1:7. Förhandlingarna rörande fem av de berörda fastigheterna avseende gränsdragning och ekonomisk ersättning var avslutade i februari 2004. För den sjätte fastigheten drog förhandlingarna ut på tiden eftersom en förutsättning för acceptans var att ersättningsmark kunde lämnas i utbyte. Länsstyrelsen ställde en förfrågan till Sveaskog om ersättningsmark i oktober 2003 och svar inkom i juni 2004. Förhandlingarna för den sjätte fastigheten avslutades i januari 2005.

Under förhandlingsperioden antog Naturvårdsverket nya riktlinjer angående utformning av reservatsbeslut. Utifrån dessa gjordes en viss modifiering av den slutliga beslutstexten, bl a i dispositionen och i de allmänna ordningsföreskrifterna. Förändringarna gjordes med målsättningen att beslutet ska ligga i linje med de tecknade avtal som ligger till grund för markåtkomst och skötsel. Förslag till beslut upprättades av Länsstyrelsen och sändes till sakägare m fl för synpunkter i april 2005.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Området innehåller naturskogsliknande miljöer och arter som bedöms behöva sådana miljöer för att klara sig. Dessa miljöer och arter skulle löpa stor risk att försvinna om normalt skogsbruk skulle bedrivas i området. För att uppnå ovanstående syfte är det därför nödvändigt att inskränka bland annat möjligheten att bedriva skogsbruk i området. För att uppnå ett långsiktigt säkerställande av dessa naturvärden, är det nödvändigt att området förklaras som naturreservat.

Området har långsträckta klippväggar som lämpar sig för häckning av hotade och störningskänsliga fåglar. Genom att leda besökare längs en led undviks förhoppningsvis störningar av eventuella häckningar. Även bergsklättring är av detta skäl viktigt att kontrollera genom beslut om att tillstånd måste sökas hos Länsstyrelsen för sådan verksamhet. Typisk klipp-

vegetation slits av bergsklättring, som även av denna anledning bör begränsas i reservatet.

Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om skötselmålen uppfylls, i enlighet med bifogad skötselplan. Den interna dynamiken i området kommer att bidra till fortsatt leverans av död ved och lövträd. Reservatets läge i ett landskap med flera områden med liknande karaktär och naturvärden ger möjlighet till utbyte mellan lokala populationer av förekommande arter.

Beslutet är i linje med riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är i linje med områdesbestämmelser för Svinnersta by (antagna 1992-11-05). Beslutet är därmed förenligt med 7 kap. 8 § MB. Samråd har hållits med Askersunds kommun.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen, enligt den information Länsstyrelsen fått av Sveriges geologiska undersökning.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet MB.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga 4.)

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövding Sören Gunnarsson jämte ledamöterna Marie-Louise Forsberg-Fransson, Göran Arveståhl, Inger Högström-Westerling, Margareta Karlsson, Sören Larsson, Massimo Montanari, Bo Rudolfsson, Mats Sjöström, Helena Vilhelmsson och Anna Ågerfalk.

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2005-06-16

Dnr: 5112-02514-2003

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog enhetschef Magnus Eklund, länsassessor Christina Hjulström, antikvarie Kenneth Andersson, avdelningsdirektör Hans Ljungkvist samt föredraganden avdelningsdirektör Michael Andersson.

Sören Gunnarsson

Michael Andersson

Sändlista har ej scannats

Bilaga 3.**Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut**

Om ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen. Tala i brevet om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas.

Om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder Länsstyrelsen överklagandet vidare till regeringen (miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Bilaga 4.**Konsekvensutredning enligt 27§ verksförordningen
(1995:1322) av förslag till föreskrifter för natur-
reservatet Torpadalen i Askersunds kommun****Bakgrund**

Länsstyrelsen avser att besluta om att bilda naturreservatet Torpadalen. Enligt 27 § verksförordningen ska Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreslagna föreskrifterna. Länsstyrelsen har gjort en konsekvensutredning av de föreskrifter som har karaktären av normföreskrifter, dvs. de som riktar sig till allmänheten.

Konsekvensutredning*Syftet med föreskrifterna*

Föreskrifterna för området innehåller fem bestämmelser för allmänheten. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärdena inte uppstår.

Effekter

Påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms vara begränsad.

Kostnader

Påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms inte medföra några kostnader för vare sig allmänheten, markägaren eller kommunen.

Bilaga 1 till Länsstyrelsens
beslut 2005-06-16
Dnr 5112-02514-2003
Naturreservatet
TORPADALEN
Utdrag ur digital fastighetskarta
— Reservatsgräns

Länsstyrelsen
Örebro län

Torbjörn Nilsson
Michael Andersson
Direkt: 019-19 35 60
michael.andersson@t.lst.se

SKÖTSELPLAN
2005-06-16

Dnr: 5112-02514-2003

Skötselplan för naturreservatet Torpadalen i Askersunds kommun

Bilaga 2 till beslut om bildande av naturreservat

1. Syfte

Syftet med reservatet är att:

1) Bevara biologisk mångfald

Här avses att bevara djur, växter och svampar knutna till naturskogsartade miljöer, till stabilt fuktiga miljöer, till raviner och bäckmiljöer och till skogsmiljöer rika på lövträd.

2) Bevara och vårda värdefulla naturmiljöer

Här avses att bevara och förstärka naturskogsqualiteter i ett sammanhängande område med flera olika skogstyper, samt att bevara områdets speciella hydrologi med ett meandrande vattendrag omgivet av mark med källor.

3) Skydda livsmiljöer för skyddsvärda arter

Här avses att bevara möjliga häckningsmiljöer för hotade och störningskänsliga fåglar och skydda dessa från störningar.

4) Tillgodose behovet av områden för friluftslivet

Här avses att friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i reservatet och att besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

2. Områdesbeskrivning

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Naturreservatet Torpadalen
RegDOS-id	2843
Skyddsform	Naturreservat
Län	Örebro län
Kommun	Askersunds kommun
Församling	Snavlunda
Naturgeografisk region	Skogslandskapet i Tiveden – Tylöskogen – Kolmården
Ekonomiska kartblad	9E7i och 9E7j
Markslag	Skogsmark 44 ha (varav en liten del utgörs av bäckens areal, som varierar med vattenföringen)
Naturtyper	Alsumpskog 14 ha (varav en liten del utgörs av bäckens areal, som varierar med vattenföringen) Övrig sumpskog 4 ha Hällmarkstallskog 4 ha Övrig skog 22 ha (barrskog, blandskog och lövskog; mindre delar utgörs av tidiga successionsfaser)
Prioriterade bevarandevärden	Död ved, grova lövträd, gamla tallar

2.2 Naturförhållanden

Torpadalen är en långsträckt dalgång som i öster avgränsas av en markant bergbrant, Borgaberget. I botten av dalgången finns en tydligt utbildad ravin med en meandrande bäck. Ravinen och den bergiga östra dalsidan är beväxta med skog. Naturreservatet omfattar dels ravinen inklusive skogen på ömse sidor om denna, dels skogen i förkastningsbranten, och dels skog öster om denna uppe på bergsplatån.

I ravinens botten är marken fuktig till blöt och bevuxen med klibbalsumpskog. Källor tränger upp genom marken på ett flertal platser. Längs bäcken växer grova klibbalar och rikligt med strutbräken. Vegetationen tyder här på att bäcken översvämmar sina breddar, förmodligen så gott som årligen under våren.

Bäcken är i huvudsak lugnflytande. Den visar inga spår av kanalisering eller liknande påverkan. Bäckens medelvattenföring är beräknad till 0,14 m³/s, högsta högvattenföring till 3,0 m³/s, medelhögvattenföring till 1,2 m³/s och medellågvattenföring till 0,01 m³/s (SMHI 1980).

På ravinens sidor är marken frisk och skogen övergår i en lövblandstyp, utom på några ställen där grandominerad skog når ner till ravinens botten. Högre upp minskar lövinslaget och skogen blir helt barrdominerad. Några mindre delar av skogen utgörs av igenväxande åker och betesmark. Skogsmarken uppe på berget är bevuxen med barrskog och blandskog. I nordöst finns ett blandskogsparti med stort lövinslag och inslag av hasselbuskar.

Död ved, som är viktigt som livsmiljö för många insekter, svampar, lavar och mossor, finns rikligt både i ravinen och i delar av den högre belägna barr- och blandskogen. I branten finns stora lodytor, dvs nästan lodrät stupande stenytor, som tack vare ett stabilt och fuktigt mikroklimat är värdefulla miljöer för mossor och lavar.

De naturtyper enligt Natura 2000-systemet som finns inom naturreservatet är klippvegetation på silikatrika bergssluttningar (8228), västlig taiga (9010), skogbevuxen myr (91D0), lövsumpskog av fennoskandisk typ (9080) och alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade (91E0). Arealen av var och en av dessa har inte kartlagts i detalj. Det kan göras senare om det skulle bli aktuellt att anmäla området till nätverket Natura 2000.

Utförligare beskrivning av områdets naturförhållanden finns i Andersson (2002).

2.3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Ravinen var under 1800-talet huvudsakligen brukad som slåtteräng. Delar av ravinen användes för slåtter så sent som på 1940- och 1950-talen. Bergbranten torde ha varit till stora delar skogklädd även under 1800-talet. Några mindre partier har varit åker. Den historiska markanvändningen beskrivs utförligare av Andersson (2002). Idag är hela reservatsområdet skogsmark, även om några mindre delar ännu inte vuxit igen.

Vid Norra Torpa, i reservatets norra ände, utnyttjades vattenkraften i en kvarn redan på 1700-talet. Åren 1918-1920 byggdes här ett vattenkraftverk som var i drift till 1947 eller 1948. Åren 1989-1990 uppfördes ett nytt vattenkraftverk på samma plats, strax uppströms naturreservatet. På Norra Torpa sker även visst uttag av vatten för bevattningsändamål.

2.4 Bevarandevärden

2.3.1 Biologiska bevarandevärden

Skogen utgörs till stor del av äldre skog med god tillgång på gamla träd och död ved, många olika trädslag och en mängd olika substrat som kan utgöra växtplatser för specialiserade arter, t ex trädsocklar, lodytor och block. Här finns också skogstyper som det råder brist på i skogslandskapet i stort, som lövdominerad skog och solexponerad tallskog av hög ålder. Bäckerna och källorna i marken bidrar till att skapa ett stabilt fuktigt mikroklimat som gynnar krävande arter. Flera rödlistade arter av kryptogamer har påträffats i området: vedtrappmossa, grön sköldmossa, aspgelélav, veckticka, gransotdyna och kandelabersvamp.

Bergbranterna i området utgör en tänkbar häckningsmiljö för hotade och störningskänsliga fågelarter. På 1990-talet har pilgrimsfalk observerats tillfälligt och en berguv har uppehållit sig i området en längre tid.

2.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inom reservatsområdet finns tre objekt som är upptagna i fornminnesregistret: fornborgen på Borgaberget (RAÄ nr 60, R-märkt på ekonomisk karta), grottan med "Kungakammaren" (RAÄ nr 62) som enligt sägen varit gömställe för en flyende kung, samt brunnskällan (RAÄ nr 64) vid brantens fot. I bergsslutningen finns även andra lämningar av visst kulturhistoriskt intresse: en torplämning (Skog o Historia objektnr 4465), en jordkula efter en backstuga (Skog o Historia objektnr 4485) samt lämningen av en jaktstuga (ej upptagen i Skog o Historia) uppförd av Carl Burenstam, den siste adlige ägaren av Tjälvesta.

2.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Området innehåller många geologiskt intressanta fenomen: höga glidytebranter, klyftbildningar, en stor blockansamling, en markant rasbrant, ravin- och meanderbildning (Ekholm & Hallin 1980). Bäckens uppvisar ett tydligt meanderande lopp. Den påverkas av reglering uppströms, men visar inga spår av kanaliseringar. På ett stort antal platser i ravinen bryter källflöden fram.

2.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är idag måttligt utnyttjat för friluftsliv. Både utsikten från Borgaberget och den frodiga grönskan nere i ravinen kan antas ha ett attraktionsvärde för många människor. Vissa klippväggar i området nyttjas av bergsklättrare, särskilt för klättring på is vintertid. Klättring i reservatet kräver tillstånd av Länsstyrelsen, för att begränsa skador på klippvegetation och störningar på häckande fåglar.

2.5 Källförteckning

- Andersson, M. 2002. Torpadalen – inventering och naturvärdesbedömning. Länsstyrelsen i Örebro län.
- Ekholm, E. & Hallin, G. 1980. Översiktlig naturinventering av Askersunds kommun (utom Tiveden). Askersunds kommun och Länsstyrelsen i Örebro län, Naturvårdsenheten. Publikation 1980: 3.
- SMHI. 1980. Brev från statshydrolog B Jansson till Torpa Trä AB, beteckning 1113/323, datum 1980-03-31.

3. Skötselområden med mål och åtgärder

Reservatet är indelat i fem skötselområden, med utgångspunkt från den skötsel som ska genomföras:

1. Skogsmark för fri utveckling
2. Lövdominerad skog med hassel
3. Vattendrag
4. Kulturhistoriska lämningar
5. Anläggningar för friluftsliv

3.1 Skötselområde 1: Skogsmark för fri utveckling (43 ha)

Skötselområdet omfattar de flesta skogstyperna inom reservatet, från alsumpskogen nere i ravinen till hällmarkstallskogen uppe på berget.

Mindre partier utgörs av lövskog i tidig igenväxningsfas eller planterad granskog.

Mål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Grövre (>30 cm dbh) döda träd förekommer med i genomsnitt minst 20 kubikmeter/hektar i skötselområdet.
- Grövre (>30 cm dbh) döda lövträd förekommer med i genomsnitt minst 20 kubikmeter/hektar i alsumpskogen.
- Arterna vedtrappmossa, grön sköldmossa, aspgelélav, veckticka, gransotdyna och kandelabersvamp finns inom området.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder är helt nödvändiga. Ett starkt lövträdsinslag i ravinen bedöms bibehållas av hög markfuktighet och återkommande översvämningar.

Om resurser finns är det önskvärt att yngre granplanteringar avvecklas så att en mer naturlig skog återkommer snabbare. Om det är möjligt att utan risk för skog utanför naturreservatet bränna planterad granskog inom reservatet så ger detta en extra naturvårdsnytta, eftersom branden som störningsfaktor i skogslandskapet är så sällsynt idag. Reservatets smala form gör det dock osannolikt att sådan naturvårdsbränning kan genomföras. Enklare och billigare vore att göra en eller ett par hårda gallringar i planteringarna. Gallringen inriktas då på att skapa luckigare bestånd med större inslag av andra träds slag än gran.

3.2 Skötselområde 2: Lövdominerad skog med hassel (1 ha)

Skötselområdet omfattar ett lövdominerat bestånd med stort inslag av hasselbuskar. Trädslagssammansättningen är med största sannolikhet ett resultat av äldre tiders brukande.

Mål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Trädskiktets lövandel är minst 90%.
- Hassel utgör minst 50% av buskskiktet.
- Död lövved, såväl av grövre träd som av klenare träd och hasselbuskar, förekommer med i genomsnitt minst 10 kubikmeter/hektar.

Skötselåtgärder

Barrträd röjs undan eller ringbarkas.

Om krontaket av lövträd så småningom sluter sig så tätt att hasseln får svårt att klara sig bör även gallring av lövträden ske. Gallringen inriktas då på att gynna uppkomsten på sikt av ett antal riktigt grova lövträd i beståndet.

3.3 Skötselområde 3: Vattendrag

Skötselområdet omfattar den bäck som rinner från nordväst till sydost genom reservatet, samt de små tillflöden som finns inom reservatet.

Precis uppströms naturreservatet finns ett litet vattenkraftverk. Villkoren för kraftverket har inte fastställts i vattendom/miljödom. Samråd har skett med Länsstyrelsen 1989 i samband med byggandet av kraftverket (dnr 2475-11105-89). Fortsatt reglering bedöms inte hota de kända naturvärdena nedströms kraftverket. Skulle denna bedömning ändras kan Länsstyrelsen ingripa som tillsynsmyndighet för vattenverksamhet, oavsett naturreservatet. Detsamma gäller det vattenuttag för bevattning som sker från bäcken. Dessa frågor berörs därför inte av reservatsföreskrifterna.

Bäverns dammbyggande har stor inverkan på vattendraget. Denna inverkan kan betraktas som en del av den naturliga störningsdynamiken och bör därför få fortgå så länge den inte orsakar några problem. Om en bäverdamm skulle förorsaka försumpning av mark utanför naturreservatet, eller i anslutning till allmän väg som går genom reservatet, får dock utrivning av dammen utföras. Risken för att en bäverdamm orsakar försumpning utanför reservatet är liten, eftersom bäcken i större delen av sin sträckning ligger betydligt lägre än de närliggande markerna utanför reservatsgränsen.

Mål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Bäckens meandring och återkommande översvämning formar topografi och vegetation i ravinens botten.
- Vattenföringen ej förändras så att naturvärdena påverkas negativt.

Skötselåtgärder

Inga.

3.4 Skötselområde 4: Kulturhistoriska lämningar

Skötselområdet omfattar de lämningar som beskrivits i avsnitt 2.3.2 ovan.

Mål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Lämningarna är oförstörda och inte mer bevuxna än att det går lätt att se dem.
- Fornborgen och torplämningen är skyltade.

Skötselåtgärder

På fornborgen bör stenvallarna hållas fria från träd och buskar. Innanför vallarna kan röjning av mindre träd och buskar göras för att öka sikten inom fornborgen och utsikten österut över dalen.

Igenväxning av brunnskällan bör motverkas.

Igenväxning av torplämningen, backstugan och Burenstams jaktstuga bör också motverkas. Döda träd som redan fallit bör dock ligga kvar av hänsyn till växt- och djurlivet.

Vid "Kungakammaren" bedöms inga skötselåtgärder vara aktuella.

Skyltar som berättar om fornborgen och torplämningen finns på dessa platser längs den markerade stigen.

3.5 Skötselområde 5: Anläggningar för friluftsliv

Anläggningarna för att underlätta och kanalisera friluftslivet i området omfattar en parkeringsplats för tre-fyra bilar i reservatets sydöstra del (se karta, sista sidan), en stig och två informationsskyltar om reservatet.

Den markerade stigen börjar vid den planerade parkeringsplatsen och följer en gammal brukningsväg nästan ända upp till fornborgen. De sista två-tre hundra meterna utgörs den av naturstig, eftersom den gamla brukningsvägen upphör vid några mycket små igenväxta åkertegar. Stigen fortsätter norrut från fornborgen och tar av ned i dalen, över bäcken och vidare över Södra Torpa mellan åkern och hagen upp till vägen. Denna del av stigen är inte markerad och kommer inte att sättas ut på kartor eller underhållas. (En stigdragning förbi Brunnskällan bedöms som mindre lämplig då marken i det området tidvis är mycket sank.)

Informationsskyltar placeras dels i söder vid den markerade stigens början vid parkeringsplatsen, dels i norr, där reservatet ansluter till en skogsbilväg vid Byrlunda. Om resurser finns kan utöver de två allmänna informations-skyltarna även särskilda skyltar med närmare information om de kultur-historiska lämningarna sättas ut vid dessa.

Klätterverksamhet i området bör ske i ordnade former för att begränsa slitage på berghällar och på lavfloran på dessa. Klättring när hållarna är isklädda torde inte behöva medföra nämnvärt slitage. Klätterverksamheten bör också koncentreras till lämplig del av området, så att branter i andra delar är ostörda till förmån för fågellivet. Genom att sådan verksamhet blir tillståndspliktig kan de närmare villkoren utformas i samförstånd mellan Länsstyrelsen och de föreningar eller enskilda som söker tillstånd.

Mål

- Två väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av reservatet ska finnas.
- En parkeringsplats med utrymme för tre-fyra personbilar ska finnas.
- En väl underhållen stig som går genom flera olika skogstyper inom reservatet ska finnas.

Skötselåtgärder

Anläggande av parkeringsplats.
Röjning och utmärkning av stig.
Uppsättning av informationsskyltar.

4. Uppföljning

4.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder har genomförts. Den som Länsstyrelsen anlitar för en skötselåtgärd ansvarar för dokumentation av vad som genomförts och när det gjorts.

4.2 Uppföljning av bevarandemål

Ett program för uppföljning av reservatets bevarandemål ska utarbetas av Länsstyrelsen.

5. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Prioritet	Finansiering
Utmärkning av reservatsgränsen	År 2005	1	Reservatsanslag
Informationsskyltar om reservatet	År 2005	1	Reservatsanslag
Informationsskyltar om fornborgen och torplämningen.	Senast år 2006	2	Reservatsanslag
Röjning och markering av stig	År 2005	1	Reservatsanslag
Parkeringsplats	År 2005	1	Reservatsanslag
Röjning (el ringbarkning) av barrträd i skötselområde 2	Senast år 2006, sedan var 12:e år	1	Reservatsanslag
Gallring (el bränning) av granplanteringar	Senast år 2010	2	Reservatsanslag
Röjning på fornborgen (främst vallarna)	Senast år 2006, sedan var 12:e år	2	Reservatsanslag
Röjning av brunnskällan, torplämningen och jordkulan	Senast 2006 och sedan var 12:e år	2	Reservatsanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	1	Reservatsanslag
Uppföljning av bevarandemål	Enligt program som upprättas av Lst	1	Reservatsanslag
Uppföljning av gränsmarkering	Var 6:e år	1	Reservatsanslag

Skötselplanekarta för Naturreservatet TORPADALEN

- Reservatsgräns
- Information
- Parkering
- Markerad stig
- Forn-/kulturlämning
- Skötselområde 1
- Skötselområde 2

Burenstams jaktstuga

Fornborg, utsikt

Torplämning

Backstuga

